

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ของ

เทศบาลตำบลบัวสว่าง
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆที่ค้นหาค้นต่อที่แท้จริงได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการและเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ พ. ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ที่มีวิสัยทัศน์คือ”ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติด้านการทุจริต” ซึ่งยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุกเป็นการมุ่งเน้นพัฒนากลไกและกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดขึ้นได้ยากหรือไม่ให้เกิดขึ้น โดยอาศัยทั้งการกำหนดกลไกด้านกฎหมาย กลไกการพาณิชย์ และกลไกอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น งานนิติการในฐานะที่รับผิดชอบการจัดทำคู่มือการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเทศบาล จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงโดยคัดเลือกกระบวนการความเสี่ยง การทุจริต ๓ ด้านคือ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจและตำแหน่ง ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตของเทศบาลตำบลบัวสว่างต่อไป

เทศบาลตำบลบัวสว่าง

พฤษภาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	
๑. การระบุความเสี่ยง (Risk identification)	๑
๒. การวิเคราะห์สภาพความเสี่ยง	๔
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)	๖
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix)	๘
๕. มาตรการป้องกันการทุจริต	๑๐

ส่วนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

เทศบาลตำบลบัวสว่างมีภารกิจอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นที่กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชบัญญัติการขุดดินถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้น จากภารกิจที่เทศบาลมีอำนาจหน้าที่หลายด้านซึ่งแต่ละด้านย่อมมีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ระบุความเสี่ยงโดยการเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติกับองค์กรอื่นเป็นวิธีการกำหนดความเสี่ยงที่จะประเมินโดยคัดเลือกกระบวนการงานจากภารกิจที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตนำไปสู่การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต การทำแผนบริหารความเสี่ยง ดังนี้ ๑ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ๒ การพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายควบคุมอาคาร และ กฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดิน

รายงานประเมินความเสี่ยงทุจริตการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของเทศบาลตำบลบัวสว่าง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรายละเอียดดังนี้ ๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

๑.๑ Corrective แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

๑.๒ Detective : เฝ้าระหว่าง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๑.๓ Preventive...ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่าโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก

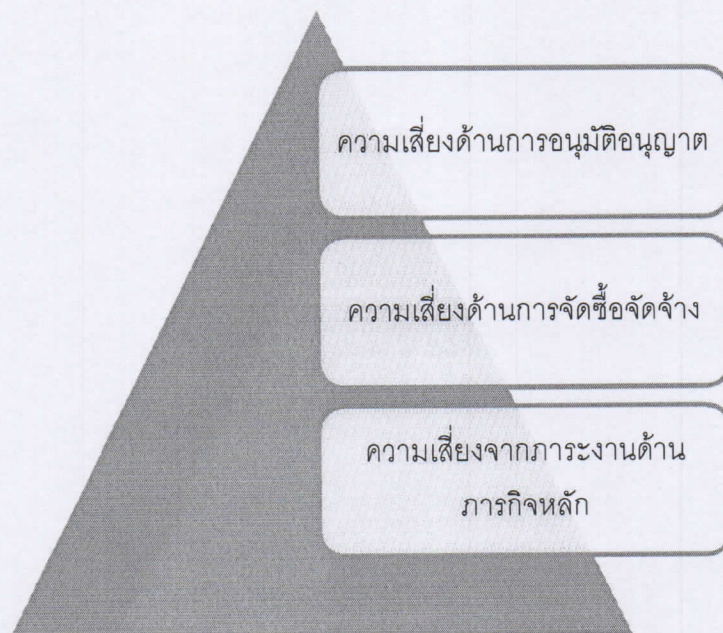
๑.๔ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าใน เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการ ล่วงหน้าอนาคต (Unknown Factor)

๒. ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้วยการอนุมัติ อนุญาต ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้วยการจัดซื้อ จัดจ้าง

๒.๓ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง		
	๑.๑ ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตงาน มีความเสี่ยงในการใช้ดุลพินิจกำหนดรายละเอียดที่อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือเป็นการกีดกันการเสนอราคา โดยการกำหนดคุณลักษณะด้านเทคนิคมากเกินไปจนจำเป็น		✓
	๑.๒ การกำหนดราคากลางมีโอกาสเอื้อประโยชน์หรือช่วยเหลือกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเสนอราคา โดยการกำหนดราคากลางสูงหรือต่ำเกินสมควร		✓
	๑.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจงานไม่แต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องที่จะตรวจรับ ทำให้การตรวจรับอาจไม่เป็นไปตามสัญญา แบบ ระบุละเอียดแนบท้ายสัญญา	✓	
๒	การพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคารและควบคุมอาคาร การดำเนินการตรวจสอบ การอนุญาตก่อสร้างอาคาร อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือสมยอมอนุญาตก่อสร้างอาคาร โดยไม่ชอบด้วยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง		✓
๓	การพิจารณาอนุญาตการขุดดินและถมดิน การบังคับใช้กฎหมายอาจมีการใช้ดุลพินิจเพื่อ เอื้อประโยชน์หรือสมยอมให้ผู้ขุดดิน ถมดินดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย		✓

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตมาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละ โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงใน ช่องสีไฟจราจร ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางแสดงสถานความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ๑.๑ ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตงาน มีความเสี่ยงในการใช้ดุลพินิจกำหนดรายละเอียดที่อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือเป็นการกีดกันการเสนอราคา โดยการกำหนดคุณลักษณะด้านเทคนิคมากเกินไปจนจำเป็น	✓			
	๑.๒ การกำหนดราคากลางมีโอกาสเอื้อประโยชน์หรือช่วยเหลือกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเสนอราคา โดยการกำหนดราคากลางสูงหรือต่ำเกินสมควร	✓			
	๑.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจงานไม่แต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องที่จะตรวจรับ ทำให้การตรวจรับอาจไม่เป็นไปตามสัญญา แบบ รายละเอียดแนบท้ายสัญญา		✓		
๒	การพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคารและควบคุมอาคาร การดำเนินการตรวจสอบ การอนุญาตก่อสร้างอาคาร อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือสมยอมอนุญาตก่อสร้างอาคาร โดยไม่ชอบด้วยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง		✓		
๓	การพิจารณาอนุญาตการขุดดินและถมดิน การบังคับใช้กฎหมายอาจมีการใช้ดุลพินิจเพื่อเอื้อประโยชน์หรือสมยอมให้ผู้ขุดดิน ถมดินดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย		✓		

ส่วนที่ ๔. การประเมินการควบคุมเสี่ยง (Risk Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กร ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ จัดการได้โดยส่วนใหญ่ บางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึง
ผู้ใช้บริการ ผู้รับมอบงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น×ความรุนแรง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง			
	๑.๑ ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตงาน มีความเสี่ยงในการใช้ดุลพินิจกำหนดรายละเอียดที่อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือเป็นการกีดกันการเสนอราคา โดยการกำหนดคุณลักษณะด้านเทคนิคมากเกินไปจนจำเป็น	๒	๒	๔
	๑.๒ การกำหนดราคากลางมีโอกาสเอื้อประโยชน์หรือช่วยเหลือกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเสนอราคา โดยการกำหนดราคากลางสูงหรือต่ำเกินสมควร	๒	๒	๔
	๑.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจงานไม่แต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องที่จะตรวจรับ ทำให้การตรวจรับอาจไม่ปฏิบัติตามสัญญา แบบ รูปละเอียดแนบท้ายสัญญา	๒	๓	๖
๒	การพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคารและควบคุมอาคาร การดำเนินการตรวจสอบ การอนุญาตก่อสร้างอาคาร อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือสมยอมอนุญาตก่อสร้างอาคาร โดยไม่ชอบด้วยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒	๒	๔
๓	การพิจารณาอนุญาตการขุดดินและถมดิน การบังคับใช้กฎหมายอาจมีการใช้ดุลพินิจเพื่อ เอื้อประโยชน์หรือสมยอมให้ผู้ขุดดิน ถมดินดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย	๒	๓	๖

ส่วนที่ ๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กร ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ จัดการได้โดยส่วนใหญ่ บางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึง
ผู้ใช้บริการ ผู้รับมอบงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การจัดซื้อจัดจ้าง				
๑.๑ ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตงาน มีความเสี่ยงในการใช้ดุลพินิจกำหนดรายละเอียดที่อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือเป็นการกีดกันการเสนอราคา โดยการกำหนดคุณลักษณะด้านเทคนิคมากเกินไปจนจำเป็น	ดี	✓		
๑.๒ การกำหนดราคากลางมีโอกาสเอื้อประโยชน์หรือช่วยเหลือกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเสนอราคา โดยการกำหนดราคากลางสูงหรือต่ำเกินสมควร	ดี	✓		
๑.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจงานไม่แต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องที่จะตรวจรับ ทำให้การตรวจรับอาจไม่เป็นไปตามสัญญา แบบ รูปละเอียดแนบท้ายสัญญา	พอใช้		✓	
การพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคารและควบคุมอาคาร การดำเนินการตรวจสอบ การอนุญาตก่อสร้างอาคาร อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือสมยอมอนุญาตก่อสร้างอาคาร โดยไม่ชอบด้วยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	พอใช้		✓	
การพิจารณาอนุญาตการขุดดินและถมดิน การบังคับใช้กฎหมายอาจมีการใช้ดุลพินิจเพื่อ เอื้อประโยชน์หรือสมยอมให้ผู้ขุดดิน ถมดินดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย	พอใช้		✓	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	<p>การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>๑.๑ ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตงาน มีความเสี่ยงในการใช้ดุลพินิจกำหนดรายละเอียดที่อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือเป็นการกีดกันการเสนอราคา โดยการกำหนดคุณลักษณะด้านเทคนิคมากเกินไปจนจำเป็น</p> <p>๑.๒ การกำหนดราคากลางมีโอกาสเอื้อประโยชน์หรือช่วยเหลือกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเสนอราคา โดยการกำหนดราคากลางสูงหรือต่ำเกินสมควร</p> <p>๑.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจงานไม่แต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องที่จะตรวจรับ ทำให้การตรวจรับอาจไม่เป็นไปตามสัญญา แบบ รูปละเอียดแนบท้ายสัญญา</p>	<p>ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ตามงานที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้การกำหนดขอบเขตงานเป็นไปตามความเหมาะสม</p> <p>ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน ใช้หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางตามแนวทางที่ระเบียบกฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด</p> <p>ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่จัดซื้อจัดจ้าง</p>
๒	<p>การพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคารและควบคุมอาคาร</p> <p>การดำเนินการตรวจสอบ การอนุญาตก่อสร้างอาคาร อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือสมยอมอนุญาตก่อสร้างอาคารโดยไม่ชอบด้วยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>จัดทำคู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุม การก่อสร้างอาคารตามกฎหมายควบคุมอาคาร</p>
๓	<p>การพิจารณาอนุญาตการขุดดินและถมดิน</p> <p>การบังคับใช้กฎหมายอาจมีการใช้ดุลพินิจเพื่อเอื้อประโยชน์หรือสมยอมให้ผู้ขุดดิน ถมดินดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย</p>	<p>จัดทำคู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุม การขุดดินถมดินของเทศบาลตำบลบัวสว่าง</p>